

Rīgas detektīvs

LAZ

13. notikums
**VĒRTĪGĀS
MONĒTAS** jeb
Lidijas piedzīvojumi
uz jahtas

7

14. notikums
PARTIJU INTRIGAS

Daina Nītiņa, Vineta Vaivade

Rigas detektīvs

Izdevums tapis ar Eiropas Savienības, Dānijas, Kanādas, Nīderlandes,
Norvēģijas, Somijas, Zviedrijas un UNDP finansiālu atbalstu.

UDK 811. 174 (075)

Ni 924

RĪGAS DETEKTĪVS

Autores: *Daina Nītiņa, Vīneta Vaivade*

Mākslinieks: *Modris Adumāns*

Redaktore: *Ilva Ieviņa*

Tehniskā redaktore: *Ilga Āķe*

Korektore: *Alise Irbe*

Projekta vadītāja: *Brigita Šiliņa*

Iespiests a/s "Poligrāfists"

K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV 1010.

© 1999, LVAVP, UNDP

ISBN 9984-680-05-3 (komplekts)

Saturs

13. notikums

**Vērtīgas monētas
jeb
piedzīvojumi uz jahtas 5**

14. notikums

Partiju intrigas 21

13. notikums

Vērtīgās monētas jeb Lidijas piedzīvojumi uz jahtas

Juris un Lidija brīvdienas pavada Brīvdabas muzejā. Negaidot viņi kļūst par dīvaina notikuma lieciniekiem. Tieks nolaupīti izstādes eksponāti — māla trauki. Lidija viena pati dodas noziedzniekiem pa pēdām. Tā sākas viņas piedzīvojumi uz jahtas, kur sapulcējušās visas “ieinteresētās” personas. Noziedznieku starpā sākas kīviņi un strīdi. Lidija pamazām uzzina patiesību. Ūn, kad viņa laimīgi atgriežas, patiesos notikumus uzzina arī pārējie — Juris, Ilze un Mežagailis.

1. daļa

- JURIS Labrīt! Lidija...
- LIDIJA *Atveras durvis, nāk Lidija.*
- JURIS Es Mārtiņu sagaidiju
LIDIJA Ar gailīša sekstiņām.
Ziemassvētkus sagaidišu
Ar cūciņas šņukurīti.
- JURIS Lidija, tas tik ir sākums!
LIDIJA Vai nebija skaisti? Mēs taču nevararam ne no šā, ne no tā sākt reportāžu no Brīvdabas muzeja. Bet tagad...
LIDIJA Bet tagad klausītāji saprot, kur norisināsies nākamais detektīvstāsts.
- JURIS Klausieties! Mēs jūs vairs nekavēsim.
Skan Mārtiņdienas dziesma. Cilvēku čalas. Jautra tautas mūzika.
- LIDIJA Juri, cik jauki, ka tu mani uzaicināji uz šo Mārtiņdienas tirgu.
- JURIS Man arī te ļoti patīk. Diena ir izdevusies. Novembra vidus, bet silts.
- LIDIJA Cikos mums ir norunāta tikšanās ar Mežagaili un Vālodzi?
- JURIS Ilze teica, ka viņa būs desmitos, bet Jānis atbrauks mazliet vēlāk.
- LIDIJA Kā tad mēs satiksimies?
- JURIS Vienpadsmitos mums jābūt pie Usmas baznīcas.
- LIDIJA Mums vēl ir laiks. Ko darīsim?
- Atkal mūzika, čalas. Pa ceļam ir ceplis. Tur drūzmējas cilvēku pūlis. Skan kliedzieni. Noskaņa nav priecīga. Skaidrs, ka tur kaut kas ir noticis.*
- LIDIJA Juri, pie cepļa kaut kas notiek.
- JURIS Jā, tur ir keramikas izstāde. Esot vienreizēja. Labākie keramiķi no visas Latvijas. Pats Glāznieks ir izstādījis savus darbus.
- LIDIJA Piedod, bet kas viņš ir?

JURIS	Glāznieks? Ievērojams keramiķis. Un kolekcionārs.
LIDIJA	Kolekcionārs. Tu to pateici tādā savādā tonī.
JURIS	Visādi runā. Esmu dzirdējis, ka viņš uzpērk arī zagtas mantas — monētas, svētbildes, bronzas izstrādājumus.
LIDIJA	Tās ir baumas, vai ne?
JURIS	Jā, bet tautā saka — nav dūmu bez uguns.
LIDIJA	Skaidrs.
JURIS	Ejam ātrāk! Ilze un Jānis jau būs aizgājuši.
LIDIJA	Bet, Juri, ceplī kaut kas notiek. Tur kaut kas ir atgadījies.
JURIS	Redzi, cilvēki skrien no cepļa ārā.
POLICISTS	Jā, tev taisnība. Pieiesim tuvāk!
<i>Lidija un Juris iet tuvāk. Skan cilvēku kliedzieni un raudas. Ejot tuvāk redz policijas mašīnas. Kāds policists runā mikrofonā.</i>	
POLICISTS	Mierīgi, esiet visi mierīgi! Nāciet ārā pa vienam. Negrūstieties! Jūsu vidū ir mazi bērni. Noziedznieki ļauj jums iziet. Esiet mierīgi!
LIDIJA	Kas te notiek?
KĀDS CILV.	Īsti nezinu. Tikko pienācu. Ceplī ir kaut kādi cilvēki ar ieročiem.
CITS CILV.	Noziedznieki! Ilgi nelaida nevienu ārā. Tagad cilvēkus atlaida. Ne visus, bet lielāko daļu.
JURIS	Un ko viņi grib?
CITS CILV.	Nevar saprast.
BALSS NO	
CEPĻA	
POLICISTS	Ei, jūs tur, pogainie! Klausieties uzmanīgi! Mēs atbrīvojām lielāko daļu cilvēku. Arī tiem, kas palikuši, mēs neko sliktu nedarīsim.
POLICISTS	Esmu operatīvās grupas komandieris. Lūdzu atbrīvojiet pārējos ķīlniekus un padodieties!
<i>No mājas atskan šāviens un kliedziens. Sākas panika arī ārpuseē.</i>	
BALSS NO	
CEPĻA	
POLICISTS	Noteikumus diktēsim mēs. Vai sapratāt?
BALSS NO	Ko jūs vēlaties?
CEPĻA	Mēs gribam iziet no cepļa kopā ar ķīlniekiem, ezera krastā mūs gaida jahta. Tur arī atbrīvosim ķīlniekus. Un pazudīsim.
POLICISTS	Jūs taču zināt, ka nekur tālu netiksiet.

BALSS NO	Tiksim gan. Ja nē, tad desmit cilvēki zaudēs dzīvību. Jūs par to atbildēsiet.
CEPLĀ	Kāpēc jūs to darāt? Kāds tam ir iemesls?
POLICISTS	
BALSS NO	Teiksim tā — esam mākslas mīlotāji. Mūsu šefs dienām var skatīties uz tiem podium un vāzēm. Pietiks! Tātad — vai mēs varam netraucēti iziet un doties uz krastu?
CEPLĀ	Es nevaru atbildēt uzreiz. Man jāsazvanās ar pārvaldi.
POLICISTS	
BALSS NO	Mēs gaidīsim piecas minūtes. Un ne minūti ilgāk.
CEPLĀ	Juri, skriesim uz krastu!
LIDIJA	Kāpēc?
JURIS	Varbūt būs iespēja tikt uz jahtas!
LIDIJA	Vai tu esi traka? Ko mēs tur darīsim?
JURIS	Izsekosim noziedzniekus!
LIDIJA	
	<i>Atskan balss.</i>
POLICISTS	Mēs izpildīsim jūsu prasības. Jūs netraucēti noklūsiet līdz jahtai un tur atbrīvosiet gūstekņus, vai skaidrs?
BALSS NO	
CEPLĀ	Skaidrs.
JURIS	Lidija, mums jāiet! Lidija! Lidija, kur tu esi?
KĀDS CILV.	Tā meitene, kura bija ar jums, jau aizgāja.
JURIS	Uz kuru pusī?
KĀDS CILV.	Taisni pa ceļu — uz Kurzemes sētas pusī.
	<i>Čalas, troksnis, mūzika</i>
JURIS	Ilze, Jāni, es beidzot esmu šeit.
MEŽAGAILIS	Mēs jau gaidām vairāk par pusstundu.
ILZE	Kur Lidija? Vai mums vēl jāgaida viņa?
JURIS	Jūs neko nezināt?
ILZE	Ko mēs nezinām?
MEŽAGAILIS	Runā skaidrāk! Kas jums atkal atgadījies?
JURIS	Mums nekas. Bet jums varētu būt darbiņš.
ILZE	Vai bijāt policijas pārvalde? Mūs tur meklēja?
JURIS	Nē, nē. Tepat, Brīvdabas muzejā, noziedznieki aplaupīja cepli un saņēma kīlniekus.
ILZE	Ari Lidiju?
MEŽAGAILIS	Jā, patiešām, kur ir Lidija?
JURIS	Viņa devās uz jahtu.
MEŽAGAILIS	Dosimies ari mēs uz ezeru!

Mūzika, troksnis, tirgus noskaņa

- ILZE Redziet, tur viņi nāk!
MEŽAGAILIS Cik cilvēku?
- ILZE Liekas, ka septiņi. Visi ar ieročiem.
MEŽAGAILIS Septiņi cilvēki. Ar ieročiem. Lai paņemtu kaut kādus māla traukus — tur slēpjas kas cits.
- JURIS Šie māla trauki ir vērtīgi mākslas darbi.
ILZE Bet ne tik vērtīgi, lai sagūstītu desmit cilvēkus un izdarītu tik nopietnu noziegumu.
- JURIS Redziet, gūstekņu vidū ir arī pats Glāznieks.
MEŽAGAILIS Domāju, ka Glāznieka atrašanās gūstekņu vidū nav nejaušība.
- Šis sarunas laikā viņi iet pa taku. Dzird zaru lūšanu zem kājām.*
- ILZE Jāni, skaties! Es redzu jahtu!
JURIS Skaista.
MEŽAGAILIS Šis braucamais nav mums pa kabatai. Juri! Labāk skaties, vai neredzi kaut kur Lidiju.
NOZIEDZNIEKS Visi stāvē!

Dzird šņukstus un saucienu: "Ko jūs ar mums darīsiet?"

Nomierinieties! Neviens jums neko nedarīs. Mēs paturēsim tikai vienu gūstekni — Glāznieka kungu! Nāciet šurp, māksliniek! Pārējie, gulieties zemē un nekustieties! Celties varēsiet pēc stundas!

Sašutuma saucienu: "Zeme ir auksta, negulšos!"

Es teicu — gulties! Un mutes ciet! Bet jūs, Glāzniek, brauksiet mums līdz!

Jahtas troksnis. Aizbrauc.

Dzirdams, ka izslēdz magnetofonu.

- LIDIJA Vairāk ne vārda. Lai ir intriga!
- JURIS Cienījamie radioklausītāji, mēs atkal esam studijā.
LIDIJA Mūsu un jūsu darba laiks ...
JURIS Diemžēl ir beidzies.
LIDIJA Bet mēs apsolām intriģējošu turpinājumu šim notikumam.
JURIS Atā!
LIDIJA Visu labu!

2. daļa

LIDIJA	Labrīt, mīlie radioklausītāji!
JURIS	Labrīt draugi! Lidija, vai tu atceries, ka mēs radioklausītājiem solijām turpinājumu podu lietā?
LIDIJA	Nosaukums vien ir tā vērts!
JURIS	Domāju, ka viņi vēlas dzirdēt, kas notika tālāk, tāpēc klaušīsimies.
	<i>Jahtas motora troksnis. Vējš. Vilni. Kajītē kāds vīrs ar Glāznieku. Tur paslēpusies arī Lidija.</i>
BIRZMANIS	Glāznieka kungs, tagad mēs esam vieni paši.
GLĀZNIEKS	Ko jūs vēlaties?
BIRZMANIS	Jums jau teica – kolekciju.
GLĀZNIEKS	Birzmaņa kungs, jūs to jau panēmāt. Esiet uzmanīgi — nesasitiet!
BIRZMANIS	Izbeidziet! Jūs nesaprošat, ar ko jums ir darīšana. Es nerūnāju par jūsu podiem. Es vēlos dabūt to, par ko esmu jums samaksājis. Kur ir monētas?
GLĀZNIEKS	Es jums tās pārdevu. Es jums tās iedevu rokās.
BIRZMANIS	Šīs? Jā, šīs monētas es saņēmu no jums. Bet tās ir viltotas.
GLĀZNIEKS	Tas nav iespējams.
BIRZMANIS	Es jums vēlreiz saku — monētas ir viltotas.
GLĀZNIEKS	Pieņemsim, kaut gan es to nezināju. Es jums apsolu atdot naudu.
BIRZMANIS	Man nevajag naudu. Es gribu monētas.
GLĀZNIEKS	Bet man nav citu monētu. Ja tās ir viltotas, tad atdodiet manu kolekciju, bet es jums atdošu naudu un procentus par neērtibām.
BIRZMANIS	Neērtības! Man neizdevās darījums par vairāk nekā 200 tūkstoš latiem, bet jūs uzdrošināties to saukt par neērtibām.
GLĀZNIEKS	Es nevaru jums palīdzēt.
BIRZMANIS	Starp viltotajām monētām viena bija īstā. Kāpēc izmainījās jūsu sejas izteiksme?
GLĀZNIEKS	Jūs melojat.
BIRZMANIS	Es jums varu izstāstīt, kā tas notika. Nejauši. Apkrāpāt pats sevi, jo netišām starp viltotajām monētām ielikāt īsto. Un tagad sakiet ātri — kur pārējās?
GLĀZNIEKS	Es ... es nezinu. Neko nezinu. Laidiet mani valā! Es tik un tā jums neko neteikšu.
BIRZMANIS	Neesiet nu tik pārliecināts. Atvediet meiteni!
GLĀZNIEKS	Nē!

Gāžas krēsls.

- BIRZMANIS Sēdiet mierīgi! Pagaidām jūsu meitai nekas nekaiš.
Ieved meiteni.
- MEITENE Tēt!
- BIRZMANIS Mēs negribam darīt neko sliktu jūsu meitai. Tas nav mūsu profils.
- MEITENE Tēti, ko šie cilvēki grib?
- GLĀZNIEKS Meitiņ, nomierinies! Viņi tevi neaiztiks.
- BIRZMANIS Ja vien tavs tētis atdos mums to, kas pieder mums. Kur ir monētas?
- GLĀZNIEKS Manā kolekcijā.
- BIRZMANIS Nāciet! Paskatieties pa logu! Redzat to lausku kaudzi? Tā ir jūsu kolekcija. Mēs tajā neatradām nevienu monētu. Vediet skuki prom!
- GLĀZNIEKS Tā nav mana kolekcija. Pie mūsu darbiem ir numuri, katram māksliniekam savs. Tā izstādes kārtotāji tiek galā bez pašiem māksliniekiem. Acīmredzot šoreiz numuri ir sajaukti. Uzvārdam droši vien neviens nepievērsa uzmanību.
- MAZULIS Šef, ko viņš tur muld? Vest meiteni prom?
- BIRZMANIS Mazuli, nesteidzies! Viņš runā taisnību. Podos monētu nebija. Tātad tie nav Glāznieka trauki. Aizvediet meiteni!
- GLĀZNIEKS Nē!
- BIRZMANIS Nomierinieties! Lai viņa atpūšas! Mazuli, tu esi atbildīgs par jauno dāmu! Saprati?
- MAZULIS Jā. Kas tur ko nesaprast?
- BIRZMANIS Bet mēs, Glāznieka kungs, padomāsim, ko darīt.
- GLĀZNIEKS Monētas ir paslēptas manos traukos.
- BIRZMANIS Bet trauki ir palikuši ceplī. Es jums dodu stundu laika, lai jūs izdomātu, kā tikt pie monētām – šoreiz īstajām.
- GLĀZNIEKS Mums jāatgriežas Brīvdabas muzejā.
- BIRZMANIS Jums jāatgriežas. Pēc stundas es gribu iepazīties ar jūsu rīcības plānu. Veiksmi darbā! Un nedariet muļķības. Mazulis ir diezgan briesmīgs cilvēks. Bet jūsu meita ir jauna skaista un maiga būtne.
- Aiziet. No paslēptuves izlien Lidija.*
- LIDIJA Glāznieka kungs! Glāznieka kungs!
- GLĀZNIEKS Kas jūs esat? No kurienes?
- LIDIJA Esmu Lidija — žurnāliste. Paslēpos kajītē vēl pirms jūsu ierašanās.

GLĀZNIEKS	Ko jūs vēlaties? Naudu?
LIDIJA	Nē! Es te esmu ziņkāribas pēc. Kopā ar draugu bijām pie cepļa, kad sākās visa šī jezga. Dzirdēju, ka noziedznieki vēlas doties uz jahtu. Es nolēmu, ka varu būt tur ātrāk par viņiem.
	<i>Jah ta stipri sašūpojas. Kaut kas krit un gāžas. Uz jahtas cīņas troksnis, kliedzieni, šāvieni.</i>
GLĀZNIEKS	Dzirdat. Šauj. Mana meita! Kur ir mana meita? Atbrīvojiet mani!
LIDIJA	Es nezinu ...
GLĀZNIEKS	Sieniet valā! Es jums pavēlu!
LIDIJA	Ja jūs man palūgsiet, tad es to varbūt izdarišu, bet ... tikai jūsu meitas dēļ.
GLĀZNIEKS	Lūdzu rīkojieties ātrāk!
	<i>Lidija atsien virves.</i>
LIDIJA	Ko jūs tagad darīsiet?
GLĀZNIEKS	Sameklēšu meitu.
LIDIJA	Es iešu jums līdzī.
GLĀZNIEKS	Nē! Augšā jums nav ko darīt. Es iešu viens pats.
	<i>Lidija paliek, bet Glāznieks uzskrien pa kāpnēm augšā. Troksnis, cīna. Augšā skan Glāznieka balss: "Laidiet valā manu meitu! Es jums atdošu visu, visu ..." Pēc brīža kajītē parādās Glāznieks un viņa meita. Abi sasietām rokām. Aiz viņiem Glāznieka sarunu biedrs un Mazulis. Arī sasietām rokām. Lidija noslēpusies. Parādās vēl viena persona — pašlaik galvenais.</i>
GALVENAIS	Apsēdieties!
BIRZMANIS	Kāds ir jūsu vizītes iemesls?
GALVENAIS	Jūs slīkti sagaidāt ciemiņus.
BIRZMANIS	Nelūgti viesi nevar cerēt uz viesmīlibu.
GALVENAIS	Iesaku pacensties. Var gadīties, ka uzturamies šeit diezgan ilgi.
BIRZMANIS	Ko jūs vēlaties?
GLĀZNIEKS	Galēja kungs, vai jūs nevarētu atbrīvot manu meitu?
BIRZMANIS	Jūs esat pazīstami?
GLĀZNIEKS	Mana meita neko nezina par manu darbu.
GALĒJS	Darbu?
GLĀZNIEKS	Par manām darišanām.
MEITENE	Tēti, ko šie cilvēki grib no tevis? Kā viņi tevi pazīst?

BIRZMANIS Glāznieka kungs, pastāstiet savai meitai, ko ...
GLĀZNIEKS Apklustiet! Ne vārda vairs!
BIRZMANIS Mākslinieks! Zaglis jūs esat, nevis mākslinieks.
GLĀZNIEKS Es jūs nožņaugšu! Pats savām rokām nožņaugšu! Un tagad —
ķersimies pie lietas.
BIRZMANIS Šen bija laiks.
GALEJS Vai jūs, Glāznieka kungs, man nepaskaidrotu, kā jūs dabū-
jāt monētas? Tās pašas monētas, kuras pārdevāt Birz-
manim.
BIRZMANIS Viņš man pārdeva viltotas monētas.
GALEJS Klusu! Es ar jums pašlaik nerunāju. Tātad, Glāznieka kungs,
no kurienes jums ir šīs monētas?
GLĀZNIEKS Es tās nopirku.
GALEJS No kā?
GLĀZNIEKS Neatceros.
GALEJS Labi. Man nav grūti jums palīdzēt. Tikai tas attiecīgi mak-
sās.
GLĀZNIEKS Es jau jums teicu — monētas es nopirku.
GALEJS Un tagad es jums piepalīdzēšu. Monētas pēc jūsu pavēles
izzaga no mana seifa.
BIRZMANIS Ak tu blēdi! Tev nu gan ir apgriezieni! Es sāku tevi apbrīnot.
Kaut es tā mācētu! Gribētu būt tavā vietā.
GALEJS Nesteidzies ieņemt šī blēža vietu! Var gadīties, ka jānožēlo.
MEITENE Tēti, kāpēc viņi tevi apvaino? Kāpēc sauc par blēdi?
GLĀZNIEKS Meitiņ, tie ir meli. Šie cilvēki mani apmelo.
GALEJS Pietiks! Es vēlos saņemt savas monētas.
BIRZMANIS Es ari.

Skan draudīga mūzika.

JURIS Lidija! Šodien jābeidz.
LIDIJA Cienījamie radioklausītāji! Juris, protams, vairs neieslēgs
magnetofonu.
JURIS Tādēļ atvadisimies!
LIDIJA Uz redzēšanos!
JURIS Uz redzēšanos!

3. daļa

- JURIS Labrīt, mūsu uzticamie klausītāji!
Zvana telefons.
- JURIS Radiostudija. Labrīt, Ilze! Nē, vēl nav atnākusi. Labi, gaidu! Cienījamie klausītāji, es vēlos jums pateikt, ka šodien mūsu radiostudijā ir gaidāms ciemiņš.
Veras durvis. Ienācēji smejas un sarunājas. Tie ir Ilze un Mežagailis.
- MEŽAGAILIS Sveiks, Juri!
- JURIS Labrīt, Jāni un Ilze!
- MEŽAGAILIS Vai mēs esam nokavējuši?
- ILZE Vai raidījums ir jau sācies?
- JURIS Nē, viss ir kārtībā. Lidiķas pagaidām vēl nav.
- MEŽAGAILIS Un tu saki, ka viss ir kārtībā.
- ILZE Varbūt ar viņu kaut kas ir noticis?
- JURIS Nē. Nedomāju vis. Vēl jau ir mazliet laika. Radioklausītāji, es jau raidījuma sākumā jums teicu, ka šodien pie mums ...
- ILZE Radiostudijā ...
- JURIS Pie mums radiostudijā būs ciemiņš.
- LIDIJA Esmu klāt. Kā redzu – pašā īstākajā brīdī.
- MEŽAGAILIS Pašā laikā, Lidija!
- ILZE Lidiķa, kā es priecājos, redzot tevi dzīvu un veselu.
- JURIS Jā, mums jau likās, ka tu, tāpat kā Mežagailis, atgriezīsies pēc kāda gada ... vai diviem.
- ILZE Vispirms laikam kaut kas jāpaskaidro radioklausītājiem.
- JURIS Atcerieties, pagājušajā reizē notikums uz jahtas beidzās ar to, ka monētas jau meklēja veseli trīs — Galējs, Birzmanis un Glāznieks.
- JURIS Žēl tikai, ka arī Glāznieka meita tur bija iejaukta.
- MEŽAGAILIS Bet, Lidiķa, kas notika tālāk?
- LIDIJA Tālāk viss norisinājās ātri. Jahta piestāja krastā.
- JURIS Vai jūs visi devāties prom?
- LIDIJA Nē, es paliku, jo visu laiku slēpos. Arī Glāznieka kunga meita bija uz jahtas.
- JURIS Vai tu viņu atradi?
- LIDIJA Jā, viņa bija vienā no kajītēm — piesieta pie krēsla, ar aizsietu muti.
- ILZE Nabadzīte! Un viss tēva dēļ.

LIDIJA	Es viņu atbrīvoju, īsi paskaidroju situāciju, bet tad dzirdējām, ka uz jahtas atgriežas cilvēki Kāpēc?
MEŽAGAILIS	Vai nezini, kas notika?
JURIS	Tobrīd nē. Mēs tikai paspējām ātri paslēpties.
LIDIJA	Kur jūs noslēpāties?
JURIS	Kur jūs noslēpāties?
LIDIJA	Tajā pašā kajītē, kur slēpos iepriekš. Cerēju, ka tur notiks sarunas.
ILZE	Vai noziedznieki jūs nemeklēja?
LIDIJA	Mani, protams, nē, jo nezināja, ka esmu uz jahtas. Bet Artu, Glāznieka meitu, gan.
MEŽAGAILIS	Un viņi nevarēja jūs atrast?
LIDIJA	Viņi droši vien domāja, ka Glāznieka meita ir aizbēgusi. Nē, īpaši viņi nemeklēja. Tikai bija briesmīgi sadusmoti, ka plāns izgāzies.
JURIS	Kāds plāns?
LIDIJA	Īsti nesapratu. Laikam visi — Glāznieks, Birzmanis un Galējs — jau bija vienojušies par darbību.
JURIS	Bet kaut ko taču tu nopratī?
LIDIJA	Protams!
ILZE	Laikam jau šo plānu viņi saistīja ar ... meiteni.
LIDIJA	Ar viņas palīdzību Galējs cerēja piespiest Glāznieku sada-būt monētas un atdot tās viņam.
MEŽAGAILIS	Un ko tad par šo plānu teica Birzmanis?
ILZE	Birzmani vairs uz jahtas neredzēju.
JURIS	Vai Glāznieks beidzot pateica Galējam, kur ir īstās monētas?
LIDIJA	Nē. Viņš apgalvoja, ka par viltošanu nekā nezina.
MEŽAGAILIS	Un tālāk?
LIDIJA	Tālāk viss bija kā labākajās detektīvfilmās.
JURIS	Un kā tas būtu?
LIDIJA	Galējs uz brīdi aizgriezās. Tajā brīdī Glāznieks iesita viņam pa galvu.
ILZE	Vai tad viņš nebija sasiets?
LIDIJA	Nezinu. Vārbūt pats kaut kā bija tīcīs valā. Nezinu. Tikai redzēju, ka Galējs nokrita uz mutes. Bet keramiķis ātri nozuda.
JURIS	Vai meita nemēģināja aizturēt savu tēvu?
LIDIJA	Viņa bija sastingusi kā sālsstabs.
JURIS	Vai nebūtu labāk teikt – sēdēja klusa kā pelīte?
LIDIJA	Jā, var teikt arī tā.
MEŽAGAILIS	Beidz, Juri!

- ILZE Vai jūs vēl ilgi palikāt uz jahtas?
- LIDIJA Nē! Kārtīgi sapurināju Artu, lai atjēdzas.
- JURIS Domāju, ka tas tev izdevās.
- LIDIJA Un kā vēl. Meitene sāka izmisīgi raudāt. Nezināju, ko darīt tālāk.
- ILZE Bet tu droši vien atradi izeju. Labāk stāsti, kā tu rīkojies.
- LIDIJA Es mēģināju viņai teikt, ka mums jāiet, ka nav laika ...
- MEŽAGAILIS Un ko viņa?
- LIDIJA Mani vārdi Artu neietekmēja, bet tad mēs sajutām dūmu smaku.
- JURIS Ceru, ka tā palīdzēja atgriezt Glāznieka meitu īstenībā.
- LIDIJA Un kā vēl. Mēs pielēcām kājās, un mūsu vienīga doma bija izklūt no jahtas.
- ILZE Vai tas izdevās bez piedzīvojumiem?
- LIDIJA Gandrīz. Atvērām kajītes durvis, bet viss gaitenis līdz klājam bija dūmu pilns. Apsedzāmies ar kaut kādām lupatām un metāmies cauri dūmiem.
- MEŽAGAILIS Tu nu gan esi attapīga un drosmīga!
- LIDIJA Vienā klāja galā kaut kas dega, bet mēs atradām kāpnes un izglābāmies.
- JURIS Ko darijāt tālāk?
- LIDIJA Pa tumsu nesapratu, kur atrodamies. Bet tad ieraudzīju mājas. Skrēju turp.
- ILZE Viena pati?
- LIDIJA Jā, jo Artas spēki bija galā. Viņa vienkārši sēdēja un ne uz ko nereagēja.
- MEŽAGAILIS Vai mājās kāds bija?
- LIDIJA Jā! Cilvēki sākumā nelaida mani iekšā pa durvīm. Bet tad tomēr noticēja, ka man jāpiezvana. Es piezvanīju uz policiju, un pie mums atbrauca.
- JURIS Bet kā tad beidzās notikums ar monētām?
- LIDIJA Vēl nezinu. Ilze, inspektor Mežagaili, vai jūs neko nezināt?
- MEŽAGAILIS Pagaidām nē. Glāznieku neviens nav redzējis — mājās un darbā viņa nav, neesam atraduši arī abus piekrāptos: Galēju un Birzmani.
- ILZE Mēs, protams, viņus atradīsim.
- JURIS Un kur ir monētas?
- Klusums.*
- LIDIJA Kāpēc jūs neatbildat?
- JURIS Tās droši vien ir Brīvdabas muzejā — trauku kolekcijā.
- MEŽAGAILIS Monētas ir pazudušas.

VISI KOPĀ Ko? Kā pazudušas?
LIDIJA Monētas taču bija paslēptas traukos.
ILZE Varbūt. Bet no izstādes tajā pašā vakarā pazuda arī mākslinieka Mālnieka trauki.
MEŽAGAILIS Un kā mēs sakām — ar galiem.
ILZE Ne gailis pakaļ nedziedāja.
LIDIJA Vai tas būtu jāsaprot tā, ka jūs nezināt, kur palikušas monētas un jums nav arī nekādu versiju?
MEŽAGAILIS Tā nu gluži nevarētu ...
ILZE Jā, Lidija, tieši tā tas arī ir jāsaprot.

Radiostudijā.

JURIS Tā, lūk, cienījamie radioklausītāji, Ilze un Jānis Mežagailis nupat aizgāja, bet mēs ar Lidiju esam studijā.
LIDIJA Juri, vai pēc raidījuma neaizbrauksim uz Brīvdabas muzeju?
JURIS Vai ceri vēl uz kādu piedzīvojumu?
LIDIJA Nē! Pastaigāsimies, parunāsimies, atpūtīsimies.
JURIS Var — kāpēc gan nē? Es ar tevi, tu ar mani.
LIDIJA Juri, jā, jā, es ar tevi gribu braukt uz Brīvdabas muzeju.
JURIS Braucam!
LIDIJA Pagaidi, atsveicināsimies no radioklausītājiem!
JURIS Atā!
LIDIJA Uz redzēšanos!

14. notikums

Partiju intrigas

Laikrakstā "Rīgas ziņas" publicēta konfidenciāla informācija par partijas "Tautas kalpi" saietu. Avīzes rakstā ir pastāstīts, kā tautas kalpi apspriež to, kas ir jāsola tautai vēlēšanu laikā. Partijas "Tautas kalpi" priekšsēdētājs Ezītis un preses sekretāre Milda Migla uzskata, ka tā ir apmelošana un neslavas celšana partijai. Mežagailim un Ilzei Vālodzei ir jānoskaidro, kā avīze tikusi pie slepenās informācijas. Pastāv versija, ka kompromitējošie materiāli ir vākti kādas citas partijas uzdevumā, izmantojot noklausīšanās ierīces. Iespējams, ka sanāksmes stenogrammu ir pārdevis kāds tās dalībnieks.

Atklājas, ka avīzei "Rīgas Ziņas" ir kasete, kurā partijas priekšsēdētāja Eziša uzskatus par vēlēšanām ir ierakstījusi viņa draudzene Taņa.

Taņa - Eziša draudzene

Milda Migla - partijas preses sekretāre

Māra Stirna - žurnāliste

Vilks - avīzes "Rīgas ziņas" redaktors

Ezītis - partijas "Tautas kalpi" priekšsēdētājs

1. daļa

- JURIS Labdien, dāmas un kungi!
LIDIJA Mēs abi ar Juri esam priečīgi, jo ...
JURIS Jo jūs esat kopā ar mums.
LIDIJA Jūs esat ieslēguši radio un klausāties mūs. Un par to mēs sakām jums paldies.
JURIS Notikumi turpinās, un mūsu detektīviem darba netrūkst.
LIDIJA Jā-ā, kā parasti, darba pietiek. Starp citu, visi tagad lasa avīzi "Rīgas Ziņas"
JURIS Kā gan citādi! Tur taču ir publicēts skandalozs raksts.
LIDIJA "Mūsu miljē ciniķi". Jau nosaukums vien ir ko vērts.
JURIS Tā ir informācija par partijas "Tautas kalpi" saietu.
- LIDIJA Mūsu klausītāji! Saiets — tā ir kāda kopā sanākšana, runāšana.
JURIS Citiem vārdiem var teikt: sanāksme, sapulce, arī — sēde.
LIDIJA Sēde — sēdēt. Tātad cilvēki sanāk kopā, sēž, runā un kaut ko apspriež. Tāpēc ir arī vārds "apspriede".
JURIS Šajā "Tautas kalpu" apspriedē bija sanākusi kopā tikai pati partijas spice.
LIDIJA Spice, virsotne. Tās ir partijas vadošās, dominējošās personas.
JURIS Pavism vienkārši runājot, galvenie partijas cilvēki.
LIDIJA Tagad ir tāds modes vārds "tops", "būt topā".
- JURIS Tā nu šie svarīgākie tautas kalpi sanāk kopā un pavism konfidenciāli apspriežas.
LIDIJA Un, ak briesmas! Paiet tikai dažas dienas, un visas viņu runas publicētas "Rīgas Ziņās".
JURIS Tagad partija kliedz un vaimanā. "Tautas kalpi" apsūdz avīzi neslavas celšanā.
- Skan ieraksts.*
- MEŽAGAILIS Labdien! Esmu Mežagailis, detektīvs.

"Rīgas Zinās" publicēts skandalozs raksts.

Tā ir informācija par partijas "Tautas kalpi" saietu. Tagad partija apsūdz avīzi neslavas celšanā.

Rīgas Zinās

Vai jūs spriedāt,
kas jāsaka
vēlētājiem?

Ir notikusi
apmelošana. Neviens no preses
pārstāvjiem mūsu sanāksmē
klāt nebija.

Tās būs bijušas
noklausīšanās
ierīces.

Vai jums nav
ienācis prātā, ka tā
varētu būt cita
partija?

Manuprāt, kāds jūsu
sēdes sarunas ir ierakstījis
un pārdevis.

Tas nevar būt!
Mūsējie ir goda
cilvēki.

EZĪTIS	Partijas “Tautas kalpi” priekšsēdētājs Ezītis. Un tā ir mūsu preses sekretāre Miglas jaunkundze.
MIGLA	Milda Migla. Mēs ļoti ceram uz jūsu palidzību, Mežagaiļa kungs! Un šī jaukā dāma laikam ir jūsu palīdzība Ilze?
ILZE	Jā, Ilze Vālodze. Kas tad isti ir noticis?
EZĪTIS	Apmelošana! Visnekrietnākā apmelošana, kāda vien var būt.
MEŽAGAILIS	Tātad jūs apgalvojat, ka avīzē rakstīta nepatiesība. Kā jūs to varat pierādīt?
EZĪTIS	Kas tur ko pierādīt! Neviena no preses pārstāvjiem mūsu sanāksmē klāt nebija. Kā viņi var zināt, ko mēs runājām?
ILZE	Avīzē rakstīts: “Kā zināms no drošiem avotiem”.
EZĪTIS	Ko avīzes var zināt?! Te ir mūsu preses sekretāre — tas ir drošākais ziņu avots.
MEŽAGAILIS	Tā mēs netiksim ne no vietas. Man ir jāzina, par ko jūs runājāt. Tad varēs lemt, kas par lietu. Apmelošana vai informācijas nooplūde.
EZĪTIS	Par vēlēšanām mēs runājām...vai ne, Miglas jaunkundze?
MIGLA	Jā-ā... Visas partijas taču tagad savās sanāksmēs runā par vēlēšanām.
ILZE	“Rīgas ziņās” bija rakstīts, ka jūs spriedāt par to, kā vajag runāt ar pensionāriem, kā vajag runāt ar inteliģentiem...
EZĪTIS	Un kas tur slikti?! Vai tāpēc, ka mums ir diferencēta pieeja, mūs drīkst lamāt par ciniķiem?
MIGLA	Nevar taču runāt vienādi, piemēram, ar gados jaunākiem un gados vecākiem cilvēkiem.
MEŽAGAILIS	Tātad jūs tomēr nospriedāt, kas kuram ir jāsola.
MIGLA	Ir jādod prece jeb produkts, ko pieprasīta tirgus. Visā pasaulē pēta pieprasījumu un pēc tam atbilstoši rīkojas. Tā ir starptautiski pieņemts.
EZĪTIS	Civilizēta pieeja.
MEŽAGAILIS	Galvenais ir pareizi solit, Eziša kungs. Tad ievēlēs, vai ne?
EZĪTIS	Jūs neesat žurnālists. Kāpēc jums jābūt demagogam?
ILZE	Solījumi...solījumi. Un nekādas atbildības par to, vai tos var izpildīt.
EZĪTIS	Ir taču tautai jāsaka tas, ko viņi no mums gaida!
MEŽAGAILIS	Piedodiet, Eziša kungs, bet man jāatzīst, ka avīze ir rakstījusi patiesību.
EZĪTIS	Kādu patiesību! Es jums jau sākumā teicu, ka žurnālisti mūsu sanāksmē nemaz nepiedalījās.
MIGLA	Kādas tiesības “Rīgas Ziņām” saukt mūs par saviem mīļājiem un vēl papildus dēvēt par ciniķiem?

ILZE	Bet jūsu rīcība — kā gan to citādi saukt, ja ne par cinismu?
EZĪTIS	Ja jūs nesaprošat mūsu partijas politiku, tad mums vairāk nav ko runāt.
MEŽAGAILIS	Jums var būt pretenzijas vienīgi par to, kā avīze tikusi pie informācijas.
MIGLA	Es jau jums, Eziša kungs, uzreiz teicu: noklausīšanās ierīces.
EZĪTIS	Bet kurš tās novietoja? Tie žurnālisti ķeras jau pie tādām netirām lietām. Šausmas!
MIGLA	Par noklausīšanās ierīcēm var tiesāt.
EZĪTIS	Es būtu ļoti laimīgs tos nelietīgos žurnālistus ietupināt cietumā. Rīkojieties, Mežagaila kungs!
MEŽAGAILIS	Žurnālisti? Vai jums nav ienācis prātā, ka tā varētu būt kāda cita partija?
EZĪTIS	Mūsu konkurenti? Mums ir daudz konkurentu.
MIGLA	Varbūt "Eiropas draugu kopa"... mums jau ar viņiem bija nepatikšanas.
ILZE	Problēma varbūt ir pavisam vienkārša. Jūsu sarunas ie-rakstīja kāds sanāksmes dalībnieks.
EZĪTIS	Tas nevar būt. Mūsējie ir goda cilvēki.
MIGLA	Neesiet tik droši, Eziša kungs! Piemēram, Jānis Zariņš. Viņš pirms tam bija Reālistu partijā.
EZĪTIS	Ko jūs, Miglas jaunkundze! Zariņš ir mans radinieks.
MIGLA	Piedodiet! Es aizmirsu.
MEŽAGAILIS	Saistība ar citām partijām — tie ir fakti, kuri jāpārbauda.
MIGLA	Nu, es arī tā domāju. Ja cilvēks ir bijis citā partijā, pilnīgi iespējams, ka viņš vēl joprojām strādā šīs un nevis mūsu partijas labā.
EZĪTIS	Milda, tikai ne Zariņš! Mums ir pārnācēji arī no citām partijām.
MEŽAGAILIS	Īloti iespējams, ka kāds no viņiem ir vācis par jums kompro-mitējošus materiālus.
ILZE	To varēja izdarīt ne tikai kāds pārbēdzējs.
EZĪTIS	Pārbēdzējs? Kāpēc tāds apzīmējums? Cilvēki ir brīvi, un viņi var brīvi pāriet no vienas partijas uz otru.
MEŽAGAILIS	Ir versija, ka materiāli vākti citas partijas uzdevumā.
ILZE	Var būt arī citas versijas.
MEŽAGAILIS	Protams.
MIGLA	Kāda vēl jums ir versija?
MEŽAGAILIS	Tas pašreiz nav svarīgi.
ILZE	Manuprāt, Eziša kungs, kāds jūsu sēdes stenogrammu ir pārdevis.

Radiostudija.

- JURIS Interesanti. Mežagailim, kā parasti, ir vairākas versijas.
LIDIJA Man liekas ticami tas, ko teica Ilze. Konfidenciālie materiāli
 ir pārdoti.
JURIS Varbūt... Taču ir jautājums, kas un kam pārdevis.
LIDIJA Tad jau dzirdēsim. Izmeklēšana turpinās.
JURIS Lai klausitos mūs, ir jāieslēdz radio. Tātad vispirms, mūsu
 klausītāji, jūs ieslēdzāt radio.
LIDIJA Radio ir ieslēgts arī pašreiz.
JURIS Radioklausītāji, ir pareizi teikt: jūs esat ieslēguši radio un
 klausāties mūs.
LIDIJA Partijas "Tautas kalpi" priekšsēdētājs sacīja: "Neviena no
 preses pārstāvjiem mūsu saietā klāt nebija".
JURIS Neviens no ... kāds no ... Kāds no deputātiem runā pa
 telefonom.
LIDIJA Daži no politiķiem bieži kritizē žurnālistus.
JURIS Ar kuru no lielajām partijām tu sadarbojies, Lidija?
LIDIJA Es? Es nesadarbojos ne ar vienu no partijām. Man politikai
 nepieciek laika.
JURIS Tā ir. Laiks paitet ātri, un ir grūti paspēt visu izdarīt.
LIDIJA Mīlie draugi! Mūsu radioklausītāji! Lai jums pietiek laika
 labiem vārdiem un labiem darbiem!
JURIS Uz tikšanos nākamreiz!

2. daļa

- LIDIJA Esiet sveicināti visi, kuri mūs klausās!
JURIS Ir atkal klāt mūsu raidījums. Un tas ir jauki, vai ne?
LIDIJA Tikšanās mēdz būt jaukas un patīkamas.
JURIS "Rīgas detektīvā" tomēr reizēm nākas tikties ar nepatīka-
 mām personām.
LIDIJA Diemžēl arī politika nav nekas patīkams.
JURIS Mēdz pat teikt, ka politika ir netīra.
LIDIJA Pirms vēlēšanām visas partijas sola un sola tautai visādus
 labumus.
JURIS Partija "Tautas Kalpi" pat sanāksmē pārrunā, ko un kam
 solit. Kas vajadzīgs zemniekiem un ko viņi gaida...
LIDIJA To zemniekiem arī solīs. Gluži kā mīlākais. Sieviete ilgojas
 pēc mīlestības, un viņai sola mūžīgu mīlestību.

JURIS	Jā. Cilvēkiem patīk klausīties solijumos un ticēt tiem.
LIDIJA	Tāpēc "Tautas Kalpi" spriež, kā vajag runāt ar tautu un kuri solijumi dos vislielāko efektu.
JURIS	Man nepatīk, kā partiju labā tiek izmantota cilvēku naivitāte.
LIDIJA	Ko lai dara — mūsu emocijas un cerības ir politiku iespēja.
JURIS	Savukārt žurnālistiem ir darbs un iespēja visu to atklāt, kā sakā, celt gaismā.
LIDIJA	Un tad sākas skandāli.
JURIS	Lūk, tāpēc mūsu detektīvi Mežagailis un Ilze pašreiz atrodas laikraksta "Rīgas Ziņas" redakcijā.
<i>Redakcijā.</i>	
MEŽAGAILIS	Mēs vēlētos runāt ar redaktoru Vilka kungu.
VILKS	Būsim pazīstami. Es esmu Vilks, avīzes "Rīgas Ziņas" redaktors. Ar ko varu pakalpot?
MEŽAGAILIS	"Tautas kalpiem" ir pretenzijas pret jums.
VILKS	Ak, šīs partijas, partijas! Nekad nevar viņām pa prātam uzrakstīt.
ILZE	Toties tās dod materiālu, par ko rakstīt.
MEŽAGAILIS	Visi grib būt populāri. Visi grib reklamēties.
ILZE	Masu medijiem ir labas iespējas nopelnīt.
VILKS	Iespējas nopelnīt ir, taču ir arī daudz nepatikšanu.
MEŽAGAILIS	Kāpēc ir tā, ka jūs diezgan bieži kāds sūdz tiesā par nepatiess informāciju.
VILKS	Nepatiess informācija? Es tam negribētu piekrist. Ne visu var pierādīt — tas gan ir fakts.
MEŽAGAILIS	Kā jūs iegūstat informāciju?
VILKS	Tas ir biznesa noslēpums. Vispār mums informācija, kā sakā, nāk pa logiem un durvīm iekšā. Gan pa telefonu, gan ar vēstulēm. Tieki piesūtītas veselas dokumentu paketes.
ILZE	Kas jums to visu piegādā?
VILKS	Pašas partijas. Kas gan cits? Katrs cildina sevi un mēģina nomēlnot otru.
MEŽAGAILIS	Vai jūs visu, ko uzzināt, tūlīt publicējat?
VILKS	Ko jūs! Tad jau mēs no tiesas zāles ārā neiznāktu.
ILZE	Jums ir rubrikas "Jaunākās baumas".
VILKS	Lūk, lūk... tur mēs drukājam visus tos brīnumus, ko viena partija par otru sadomā.
MEŽAGAILIS	Par ko tad pēdējā laikā baumo?
VILKS	Vajag lasīt mūsu avīzi. Galvenās intrigas ir par partiju finansēšanu.

- MEŽAGAILIS Vai tiek minēti "Tautas kalpi"?
- VILKS Kā tad! Baumo, ka "Tautas kalpus" finansē bijušie čekisti.
- Tad nu Kalpi, protams, parādā nepalika.
- ILZE Un parādījās baumas, ka Eiropas draugu kopu finansē ārzemju specdienestī.
- MEŽAGAILIS Vaibaumām ir kāda nozīme?
- VILKS Parbaumām netiesā, tām netic... Tomēr kāds iespāids sabiedribā paliek.
- MEŽAGAILIS Vilka kungs, jums nesen bija tiesa.
- VILKS Jā, ar partiju "Rītdienai".
- ILZE Kas tā bija par lietu?
- VILKS Mēs publicējām informāciju, ka "Rītdienai" ir ekonomiskā grupējuma "Klubs 33" partija.
- MEŽAGAILIS Laikraksts "Rita Ziņas" šo tiesas prāvu zaudēja.
- VILKS Diemžēl. Mums vajadzēja atvainoties un vēl maksāt naudas kompensāciju.
- ILZE Kāpēc jūs drukājāt nepārbaudītu informāciju?
- VILKS Mums bija dokumenti, kuri šo informāciju apstiprināja.
- MEŽAGAILIS Kā tas varēja notikt, ka jūs prāvu zaudējāt?
- VILKS Mums bija atsūtīti viltoti dokumenti.
- ILZE O-ho! Viltoti dokumenti.
- VILKS Viltoti, ne viltoti... Taču partija iesniedza papīrus, kas bija pretrunā ar mūsu dokumentiem.
- MEŽAGAILIS Kā radās raksts "Mūsu mīlie ciniki"?
- VILKS Tas jau laikam ir īstais jūsu ierašanās iemesls.
- MEŽAGAILIS Tā varētu teikt. "Tautas kalpi" grib sūdzēt avīzi tiesā.
- VILKS Lai sūdz! Šoreiz mums neko nepadarīs.
- ILZE Kā jūs varat būt tik drošs?
- VILKS Mums ir simt-pro-centīgi pierādījumi.
- MEŽAGAILIS Kādi pierādījumi?
- VILKS Būs vajadzība — pateiksim. Bet ne jau nu šodien un ne jums.
- ILZE Raksta autore ir Māra Stirna. Maz pazīstama žurnāliste.
- VILKS Nu un tad! Mēs uzticam svarīgas lietas jaunajiem.
- MEŽAGAILIS Kurš dabūja šo informāciju par "Tautas kalpu" saietu? Vai tiešām tā bija Stirna?
- VILKS Tas nav svarīgi.
- MEŽAGAILIS Man tā vien liekas, ka kāds gribēja palikt ēnā. Sak, lai tā jaunā raksta, tad redzēs, kas būs.
- VILKS Tā ir mūsu avizes iekšējā lieta.
- ILZE Varbūt ir iespējams parunāt ar Māru Stirnu?

Kā radās
raksts "Mūsu miljē
ciniķi"?

Mums ir simtprocents
pierādījumi. Raksta autore
ir Māra Stirna.

Man tika dota
iespēja parādīt savu
drosmi un varēšanu.

Avīzei ir kase, kur ierakstīta jūsu
balss, Ezīša kungs.

Jums beidzot
ir jāpiekrīt, ka starp
mums ir nodevējs.

Milda ir Joti
nervoza sieviete.

Laimi, mums ir
nepatikšanas Kasetē esī
ierakstīts tieši tu.

Tānā, kā tu
to varēji! Mana
karjera tagad ir
iznīcināta.

Ko tik visu
neizdara sievietes!

Ienāk Tānā

VILKS Lūdzu! Kāpēc ne? Man liekas, ka viņa ir tepat blakus istabā. Mārit, ienāc pie manis! Viņa tūlīt būs klāt.

MĀRA STIRNA Labdien!

VILKS Mārit, te divi detektīvi interesējas par tevi.

MĀRA STIRNA O-o! Detektīvi?

MEŽAGAILIS Jūs uzrakstījāt skandalozo rakstu "Mūsu mīļie ciniķi". Kā tas notika?

MĀRA STIRNA Normāli. Uzrakstīju, jo man tika dota iespēja.

MEŽAGAILIS Kāda iespēja?

MĀRA STIRNA Nu, kaut vai iespēja parādīt savu drosmi.

VILKS Iespēja parādīt savu varēšanu. Tu proti rakstīt, Mārit!

MĀRA STIRNA Paldies, šef!

MEŽAGAILIS Kādus jūs, Māra, izmantojāt materiālus?

MĀRA STIRNA Protams, drošus. Tā ir Vilka kunga kompetence.

VILKS Kas var būt drošāks par paša partijas priekšsēdētāja teikto.

MEŽAGAILIS Kā! Jums ir Ezīša runas ieraksts?

VILKS Viss. Vairāk mēs neko neteiksim.

Radiostudija.

JURIS Ir tāds teiciens — izmēģinājumu trusītis.

LIDIJA Ko tu ar to domā?

JURIS Es domāju, ka izmēģinājumu trusiša lomā šoreiz ir jaunā žurnāliste.

LIDIJA Kāpēc? Redaktors Vilks varbūt patiesām dod jaunajiem iespēju parādīt, kā viņi prot strādāt.

JURIS Bet varbūt tā vienkārši ir piesardzība. Tiesu ir bijis daudz, un šī lieta ir ļoti delikāta.

LIDIJA Man neliekas, ka Māra Jautu sevi izmantot.

JURIS Izmantot – izmantot savā labā, strādāt kāda labā.

LIDIJA Var teikt: tas ir jūsu pašu labā, izdari to manā labā.

JURIS Kas tev ir nepieciešams, Lida?

LIDIJA Man ir nepieciešams tavs atbalsts. Man bieži ir nepieciešama palīdzība.

JURIS Un vēl — kas vēl tev ir vajadzīgs?

LIDIJA Kā visiem cilvēkiem, arī man ir vajadzīga mīlestība.

JURIS Lidija, vai nav burvīgi? Mēs beidzam raidījumu ar mīlestības vārdu.

LIDIJA Mīļie klausītāji, tātad laimi un mīlestību jums visiem!

JURIS Atā!

3. daļa

JURIS	Labdien, mūsu klausītāji!
LIDIJA	Kā jums klājas? Mēs ceram, ka labi. Un kā pašreiz iet mūsu detektīviem?
JURIS	Jānis Mežagailis un Ilze ir nodarbināti ar partiju kompromitējošiem materiāliem.
LIDIJA	Katra partija grib paaugstināt savu un pazemināt konkurenču reitingu.
JURIS	Jānis un Ilze mēģina noskaidrot, kā konfidenciāla partijas "Tautas Kalpi" informācija nokļuva avīzē "Rigas Ziņas".
LIDIJA	Cerams, ka šodien mēs to uzzināsim.
<i>Pie "Tautas kalpiem".</i>	
MEŽAGAILIS	Eziša kungs, "Rigas Ziņām" ir zināms tas, ko jūs teicāt.
MIGLA	Kādas šausmas, Eziša kungs! Kā tas varēja notikt?
EZĪTIS	Pag, pag, kas par lietu? Es neko nesaprobu.
ILZE	Avīzei "Rigas Ziņas" ir kasetīte. Tur ir ierakstīta jūsu balss.
EZĪTIS	Tas ir absurdzs.
MIGLA	Mūsu sanāksme ir ierakstīta kasetē. Jums beidzot ir jāpiekrit, Eziša kungs, ka starp mums ir nodevējs.
MEŽAGAILIS	Iespējams, ka tas nemaz nav noticis jūsu partijas saietā.
EZĪTIS	Milda! Nevajag ķemt nopietni visādas muļķības.
MEŽAGAILIS	Eziša kungs, tās nav muļķības. Ar ko jūs divatā esat runājis par vēlēšanām un partijas nodomiem?
EZĪTIS	Tikai ar Miglas jaunkundzi. Mēs spriedām par to, kā un ko publicēsim.
MIGLA	Prese, materiālu publicēšana — tas viss ir manās rokās, manā pārziņā. Es taču esmu partijas preses sekretāre.
ILZE	Atcerieties, Eziša kungs! Varbūt jūs tomēr vēl ar kādu runājāt?
EZĪTIS	Nē! Cienītie detektīvi! Es jūs aicināju palīdzēt, nevis mūs pratināt.
MEŽAGAILIS	Mēs gribam noskaidrot patiesību. Vai tad tas jūs neinteresē?
EZĪTIS	Mani interesē tas, kā apturēt žurnālistu patvaļu.
MEŽAGAILIS	Ar kuru no ģimenes jūs pārrunājāt Tautas Kalpu lietas?
EZĪTIS	Nezinu, kā jūsējā, bet mana sieva kasetē mani neieraksta. Tas pirmkārt. Otrkārt, viņa par politiku neinteresējas.
ILZE	Ezītis visu noliedz...
EZĪTIS	Protams.
ILZE	Milda Migla! Sanāk, ka jūs esat vienīgā iespējamā vainīgā.
MIGLA	Tā nevajag jokot.

- MEŽAGAILIS Varbūt jūs priekšnieku tomēr ierakstijāt? Partijas vaja-dzībām. Pēc tam kaseti pazaudējāt. Miglas jaunkundze, varbūt to jums kāds nozaga?
- EZĪTIS Tas varētu būt. Milda ir izklaidīga.
- MIGLA Priekšsēdētāj, to es no jums negaidīju.
- EZĪTIS Nepsiho! Vajag mierīgi visu pārdomāt.
- ILZE Vai jūs sanāksmes vai kādas sarunas ierakstāt kasetēs?
- MIGLA Ierakstām. Taču priekšsēdētāju speciāli neesmu rakstījusi. Un neko neesmu pazaudējusi. Tas ir aizvainojoši...
- MEŽAGAILIS Nemaz nezināju, ka politiķes tik jūtīgas. Domāju — dzelzs lēdijas.
- EZĪTIS Milda par partiju ir gatava atdot dzīvību. Taču viņa ir ļoti nervoza. Sieviete paliek sieviete.
- ILZE Eziša kungs, kādēļ tāda necieņa pret sievieti? Jūs laikam esat sieviešu nīdējs.
- EZĪTIS Ko jūs! Taisni otrādi.
- Zvana telefons.*
- EZĪTIS Tautas kalpu priekšsēdētājs Laimdots Ezītis. Ā-ā... esmu pašreiz aizņemts. "Rīgas Ziņas"? Labi, nāc!
- MEŽAGAILIS Man ir tādas aizdomas, ka jums piezvanīja kāda dāma.
- EZĪTIS "Rīgas Ziņas" neliek miera maniem draugiem.
- ILZE Ja tika pieminētas "Rīgas Ziņas", vai tikai tam nav kāds sakars ar kaseti.
- EZĪTIS Tas nevar būt.
- TĀNA Labdien!
- EZĪTIS Kas notici?
- TĀNA Ir lielas nepatikšanas, Laimi.
- MEŽAGAILIS Jūs ierakstijāt kasetē savu draugu?
- TĀNA Kas jūs esat? Vai tie ir tavi detektīvi, Laimi?
- EZĪTIS Jā... Taņa, tu mani biedē.
- TĀNA Nevajadzēja tev meklēt detektīvus.
- EZĪTIS Kāpēc tu tā runā?
- TĀNA Ja tu neliksies mierā, laikraksts paziņos, ka viņiem ir kasete. Bet kasetē tieši tu esi ierakstīts.
- MEŽAGAILIS Jūs neatbildējāt uz manu jautājumu? Vai jūs ierakstijāt kaseti?
- TĀNA Jā, jā, es ierakstīju. Nu un tad?
- EZĪTIS Taņa, kā tu to varēji! Mana karjera tagad ir iznīcināta.
- TĀNA Gan viss nokārtosies, gan viss aizmiršīsies. Tikai beidz izmeklēšanu pret sevi.
- ILZE Mums patiešām, Jāni, te vairs nav ko darīt.

MEŽAGAILIS Vai jums, Taņa, uzdevumu ierakstīt deva avīze?
TAŅA Nē, ne avīze "Rīgas Ziņas". Ierakstīt man lūdza kāda partija.
EZĪTIS Kuri bija tie nelieši?
TAŅA To es nevaru teikt. Mums ir vienošanās.
MEŽAGAILIS Kāda vienošanās?
TAŅA Ja es klusēšu, Ezīša kunga vārds netiks nosaukts.
ILZE Cik jums samaksāja par šo darbiņu?
TAŅA Loti labi samaksāja.

Radiostudijā.

JURIS Ko tik visu neizdara sievietes!
LIDIJA Ar ko tad ir labāki vīrieši? Ezītis — partijas priekšsēdētājs.
Taču cik banāli! Viņš izplāpāja savas partijas noslēpumus.
JURIS Bet vainīgā bija sieviete. Viņa vīrieti izprovocēja.
LIDIJA Izprovocēja? Cik viegli partijas boss pakļaujas provokācijām! Kā mazs bērns.
JURIS Arī partijas priekšsēdētājs ir tikai cilvēks.

LIDIJA Var izprovocēt — tas nozīmē “pamudināt kādu cilvēku uz rīcību, darbību”.
JURIS Provocēt, izprovocēt — tā parasti ir pamudināšana uz sliktu rīcību: provocēt kādu uz vardarbību.
LIDIJA Provocēt strīdu, konfliktu.
JURIS Var pavisam vienkārši: izprovocēt cilvēku uz atklātību, provocēt viņu atklāt kādu noslēpumu.
LIDIJA Atklāts noslēpums vairs nav noslēpums.
JURIS Noziegums ir atklāts.
LIDIJA Vārdu “atklāts” lieto bieži: atklāta vieta, iziet atklātā jūrā, atklāta balsošana.
JURIS Vēl citi piemēri: atklāta seja, atklāts cilvēks, runāt atklātu valodu.
LIDIJA Šodien raidījumā dzirdējām vārdu “ierakstīts”.
JURIS Sanāksme tika ierakstīta kasetē.
LIDIJA Mūsu raidījumā skanēja arī vārdi “iznīcināts”, “minēts”.
JURIS Ezītis teica: ”Mana karjera tagad ir iznīcināta.”
LIDIJA Savukārt Taņa apgalvoja, ka Ezīša vārds netiks nosaukts.
JURIS Ko nu vairs. Vārds ir jau minēts.

LIDIJA Jā, ko nu vairs. Arī mūsu raidījums beidzas.
JURIS Mums nav pamata būt pesimistiem. Mēs tiksimies.
LIDIJA Visu labu jums!

Rigas 7 detektīvs

Lidija, Ilze, Juris un Jānis turpina atklāt divainus atgadījumus cirkā un Brīvdabas muzejā, motelī un valdības namā, meklē pazudušu naudu un ker spokus Melngalvu nama jaunbūvē.

Iesaistieties arī Jūs aizraujošajos piedzīvojumos un mācieties latviešu valodu!

Lasiet, klausieties un runājiet latviešu valodā!

